

NGA WHAWHAI MAORI 1860 KI 1870.

I PEREHITIA i te pepa o Akuhata nga pakanga Maori i raro i enei whakaupokotanga:—Te ra, Te Pakanga, Pakeha i mate, i Kai-a-kiko, Maori hoa-riri i mate, i kai-a-kiko, nga Herehere, me te ingoa o te hoa riri.

Kua tae mai te whakaatu a “Kawana” (J. Cowan) tetahi o nga tino tangata matau mo nga korero tawhito e pa ana ki te iwi Maori, me Nu Tireni, kei te tukuna mai e ia etahi korero whakaatu i aua pakanga o mua. No reira ka hikitia tenei Kua-papa korero, kia watea to tatou hoa a te “Kawana,” te tangata piri pono ki te iwi Maori. Heoi mo tenei wa ko te whakaatu i nga tau o nga pakanga.

Kei te pepa o Akuhata te timatanga mai.

1865									
Akuhata	2.—	Warea	..	..	..	..	..	Kia	Taranaki.
..	2.—	Kairomiromi	..	..	..	..	..	..	Ngatiporou
..		Hatepe	..	..	..	..	..	..	Ngatiporou
..	18.—	Tahutabupo	..	..	..	..	..	..	Ngatiporou
..		Te Mawhai	..	..	..	..	..	..	Ngatiporou
..	20.—	Kumikumi	..	..	..	..	..	..	Taranaki
..	24.—	Weraroa	..	..	..	..	..	..	Ngarauru
Hepetema	10.—	Opotiki	..	..	..	..	..	..	Whakatohea
..		10.—Pukemaire	..	..	..	..	..	..	Ngatiporou
Oketopa	4.—	Kiore Kino	..	..	..	..	..	..	Whakatohea
..		4.—Hungahungatoroa	..	..	..	..	..	..	Ngatiporou
..	20.—	Koingo	..	..	..	..	..	..	Urewera
..		Te Teko	..	..	..	..	..	..	Patutatahi
Noema.—		Waerengahika	..	..	..	..	..	..	Rongowhakaata
Tihema.—		Te Marumaru	..	..	..	..	..	..	Ngatikahungunu
..		Te Kopani	..	..	..	..	..	..	Ngatikahungunu
									me Te Urewera

MATAATUA.

Ki te Etita.

TENA koe. I te 3 o nga ra o Hune, 1924, ka noho te Hui a Ngapuhi, a Ngatiwhatua, Te Rarawa, Te Aupouri, Ngatikahu, ki runga o Whakarapa, Hokianga.

Te Putake o tenei Hui, ko te whakatakoto, me te tuhituhi i nga whakapapa me nga waka, o enei iwi, mai i Tamaki ki te Rerenga-wairua.

E nga iwi ki runga o Tamaki, ki te Upoko o te ika nei, whiti atu ki te Waipounamu, whakarongo mai. Katahi ano a Ngapuhi nui tonu ka whakaae ki nga taonga tapu a ona tupuna kia whakaputaina ki waho i ona Whare Wananga, hei waihotanga iho ki o ratou nei uri.

E te Etita no tenei hui ka kite matou i nga korero a Tutengaehe H. te Paretiti i roto i *Te Toa Takitini*, Nama 24, whakautu i nga korero a Erika Akuhata. Na e Tutengaehe, whakarongo mai: E ki ana koe ko to matou ingoa Ngapuhi, i takea mai ki Whakatane. Ko te kupu tenei a Ngapuhi ki a koe,